

Школска 2018/2019. година
Републичко такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1.	<p>На основу следећег описа одреди о ком је писцу реч, па његово име и презиме напиши на линији.</p> <p>Рођен је 1893. године у Чонграду, у Мађарској. Школовао се у Панчеву и Темишвару, а завршио историју и упоредну књижевност у Београду и Бечу. Био је представник књижевне авангарде. Основао је посебан правац у песништву који се зове <i>суматраизам</i>. Посебно су значајни његови романи, љубавна и мисаона лирика и драме. После Другог светског рата живео је као емигрант у Лондону. Умро је 1977. године у Београду.</p> <p>Име и презиме писца: _____</p>								
2.	<p>На линији напиши име (и презиме) капетана из приповетке Лазе Лазаревића, на кога се односи следећи опис.</p> <p>А. „Пуначки, малени, с обе стране пострижени бркови, мален али подебео нос, осредње смеђе очи, рехаве обрве, округао обријан подбрадак и чисти, масно-жути, али не мршави образи, мала уста с поверљивим контурама, велике руке, аљкава униформа, а као снег бела кошуља и као млеко чиста сабља [...]”</p> <p>_____</p> <p>(име и презиме капетана)</p> <p>Б. Допуни следећу реченицу: Врста описа, као у претходно датом примеру, назива се _____.</p>								
3.	<p>Пажљиво прочитај следеће исказе. Ако је исказ тачан, заокружи Т, ако је нетачан, заокружи Н.</p> <table border="0" style="width: 100%;"><tr><td>а) Мотив који развија фабулу назива се динамички.</td><td style="text-align: right;">Т Н</td></tr><tr><td>б) Наративни мотив може имати улогу динамичког мотива у тексту.</td><td style="text-align: right;">Т Н</td></tr><tr><td>в) Статички мотив спречава заустављање фабула.</td><td style="text-align: right;">Т Н</td></tr><tr><td>г) Динамички мотив може вратити ток приче у прошлост.</td><td style="text-align: right;">Т Н</td></tr></table>	а) Мотив који развија фабулу назива се динамички.	Т Н	б) Наративни мотив може имати улогу динамичког мотива у тексту.	Т Н	в) Статички мотив спречава заустављање фабула.	Т Н	г) Динамички мотив може вратити ток приче у прошлост.	Т Н
а) Мотив који развија фабулу назива се динамички.	Т Н								
б) Наративни мотив може имати улогу динамичког мотива у тексту.	Т Н								
в) Статички мотив спречава заустављање фабула.	Т Н								
г) Динамички мотив може вратити ток приче у прошлост.	Т Н								
4.	<p>На линији напиши прецизан назив облика казивања (форме приповедања) која је присутна у датом одломку.</p> <p>„Брат му је, по договору, провео ноћ у селу, са децом, да у зору порани и дође да му се нађе, при растанку са женом, чије су се плахе ћуди обојица бојали. И заиста, тек што се вратио са поласка војника, успевши се, тешко, уз брдо, указаше се, са друге стране, велика, шарена кола, која одмах опколише слуге.”</p> <p>Прецизан назив облика казивања је: _____.</p>								

5.	<p>У следећем примеру из Змајевих <i>Ђулића</i> подвуци речи које се римују у оквиру две парне риме.</p> <p>„Дико моја, Где си поникнула – Међу смиљем Или међ босиљем. Уз љубицу, или уз ружицу, Међу крином, Ил’ међ рузмарином”</p>	
6.	<p>Уписујући бројеве од 1 (један) до 4 (четири), успостави правилан редослед догађаја у народној балади „Хасанагиница”.</p> <p>а) „Ход’те амо, сиротице моје! Кад се неће смилovati на вас Мајка ваша срца каменог.” _____</p> <p>б) „Да мој брате, велике срамоте! Гдје ме шаље од петеро дјецe!” _____</p> <p>в) „Не чекај ме у двору б’јелому, Ни у двору, ни у роду мому.” _____</p> <p>г) „Богом брате, свата старјешина! Устави ми коње уза двора, Да дарујем сиротице моје.” _____</p>	
7.	<p>Међу понуђеним одредницама подвуци оне које се НЕ ОДНОСЕ на Шекспирово дело <i>Ромео и Јулија</i>.</p> <p>ДРАМА ТРАГЕДИЈА ДИДАСКАЛИЈЕ ЛИРСКИ СУБЛЕКАТ ДРАМСКИ ДИЈАЛОГ НАРАТОР ЛИЦА</p>	
8.	<p>Међу понуђеним писцима, подвуци имена оних који су припадали периоду романтизма у српској књижевности.</p> <p>Ђура Јакшић, Бранко Ћопић, Петар Петровић Његош, Симо Матавуљ, Вук Караџић</p>	
9.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак из предања о Марку Краљевићу, па размисли шта је Марко Краљевић мислио кад је рекао: „Сад не помаже јунаштво, јер најгора рђа може убити најбољег јунака”. Међу понуђеним пословицама и изрекама одабери ону која представља тачан одговор.</p> <p>... Једни говоре да је он у ту пећину побјегао кад је први пут видио пушку и, пошавши да је огледа (да ли је истина да је онака као што се приповиједа), пробио из ње сам себи длан, па онда рекао: „Сад не помаже јунаштво, јер најгора рђа може убити најбољег јунака”.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) Човек је сам себи најгори непријатељ. б) Човек је сам ковач своје среће. в) Уз пушку је лако јунак бити. г) Јунаштво је цар зла свакојега.</p>	
10.	<p>Попуни следеће празнине одговарајућим решењима, имајући у виду родбинске односе међу јунацима књижевних дела.</p> <p>а) Вук Исакович : Дафина = Пилипенда : _____ ; б) Аранђел : Дафина = _____ : Анђелија (<i>Диоба Јакшића</i>) в) Свети Сава : Свети Симеон = _____ : Јеротије (<i>капетан, Сумњиво лице</i>)</p>	

11.	<p>Подвуци стих који не припада песми „Светли гробови” Јована Јовановића Змаја.</p> <p>Повесница прича ово: Хватало се неко коло, Коло младо, коло ново, Нове клице, стара нада, Ново цвеће, стабла стара, Душе чисте, срца млада. Збогом остај мени сада!</p>	
12.	<p>На линији напиши назив стилске фигуре подвучене у одломку из приповетке „Кроз мећаву” Петра Кочића.</p> <p>„Тих дана је обноћ у торovima <u>блечало</u> благо, торске су љесе болно, као да <u>цвиле</u>, <u>шкрипјеле</u>, чобани су снивали немиле и чудесне снове, а пси су око торова некако тужно, претужно <u>урликали</u> и <u>завијали</u> као гладни курјаци усред зиме на планини.”</p> <p>Назив ове стилске фигуре је: _____.</p>	
13.	<p>Подвуци по једну особину која се односи на сваког наведеног јунака.</p> <p>а) Марко Краљевић: спор, бојажљив, тврдоглав, непоштен б) Малчика: вредна, размажена, племенита, ћутљива (<i>Избирачица</i>) в) Овца Аја: брижна, строга, немилосрдна, причљива („Аска и вук”) г) Дјед Раде: глуп, храбар, вредан, доброћудан („Чудесна справа”)</p>	
14.	<p>На основу датог објашњења препознај о ком књижевном термину је реч. Назив термина напиши на линији испод објашњења.</p> <p>Овај термин први је употребио грчки филозоф Аристотел у књизи <i>О песничкој уметности</i> да би објаснио циљ трагедије. Према његовом мишљењу, гледање трагедије има позитиван ефекат на гледаоце јер доводи до прочишћења човековог духа. Публика разуме узрок и последицу јунаковог трагичког пада.</p> <p>Назив књижевног термина је: _____.</p>	
15.	<p>Пажљиво прочитај стихове из Јесењинове песме „Писмо мајци”, па одреди прецизан назив врсте стиха (који препознајеш у датом преводу) и усправном линијом обележи цезуру на једном стиху који сам/сама одабереш.</p> <p>„Јеси л жива, ти, старице драга? Жив сам и ја. И поздрав ти шаљем! Нек вечерња она светлост блага Дом твој купа невиђеним сјајем.”</p> <p>Прецизан назив врсте стиха је: _____.</p>	

16.	<p>Присети се приповетке „Деца” Иве Андрића, па заокружи слова испред два именована проблема у овом делу.</p> <p>а) просјачење б) вршњачко насиље в) јаз међу генерацијама г) етнички сукоб д) школски живот</p>	
17.	<p>Заокружи слово испред стилске фигуре коју препознајеш у следећим стиховима:</p> <p>„Ти гробови нису раке, Већ колевке нових снага!”</p> <p>а) поређење б) градација в) хипербола г) контраст д) алегорија</p>	
18.	<p>На основу датог одломка из дела Иве Андрића „Мост на Жепи”, одреди значење подвучене речи, па заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„У Цариграду је тада живео један Италијан, неимар, који је градио неколико мостова у околини Цариграда и по њима се прочуо. Њега најми везиров <u>хазнадар</u> и посла са двојицом дворских људи у Босну.”</p> <p>а) астролог б) чаробњак в) благајник г) високи официр д) секретар</p>	
19.	<p>Уз помоћ следећих појмова одреди о ком књижевном делу је реч, па наслов тог дела и име и презиме писца напиши на линијама.</p> <p>ОТКРИЋЕ НЕМЦИ ЗАРОБЉЕНИ НАРОД СЕОСКА ЦРКВА НАЈЛЕПША РЕЧ СРПСКИ ЈЕЗИК</p> <p>Наслов дела: _____ Име и презиме писца: _____</p>	
20.	<p>Подвуци називе два локалитета који се не помињу у приповеци „Пилипенда” Симе Матавуља.</p> <p>Требиње планина Динара Петрово поље горња Далмација Попово поље</p>	

Тест прегледали:

Број бодова: _____

РЕШЕЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД (РЕПУБЛИЧКИ НИВО) 2019.

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	Милош Црњански	1 бод.
2.	А. Танасије (Јеличић) Б. портрет	Оба тачна доносе 1 бод.
3.	а) Т; б) Т; в) Н; г) Н	Све тачно носи 1 бод.
4.	приповедање (нарација) у трећем лицу	1 бод
5.	<u>смиљем</u> – <u>босиљем</u> ; <u>крином</u> – <u>рузмарином</u>	Оба тачно подвучена пара носе 1 бод.
6.	а) 4; б) 2; в) 1; г) 3.	Цео тачан низ носи 1 бод.
7.	<u>лирски субјекат, наратор</u>	Оба тачно подвучена (без погрешно подвучених елемената) носе 1 бод.
8.	<u>Ђура Јакшић</u> <u>Петар Петровић Његош</u> <u>Вук Караџић</u>	Два или три тачно подвучена представника романтизма (без погрешно подвучених имена) носе 1 бод.
9.	в) Уз пушку је лако јунак бити.	1 бод
10.	а) Јела б) Богдан в) Марица	Сва три тачна одговора доносе 1 бод.
11.	<u>Збогом остај мени сада!</u>	1 бод

12.	ономатопеја	1 бод
13.	а) тврдоглав б) размажена в) брижна г) доброћудан	Три или четири тачна носе 1 бод.
14.	катарза	1 бод
15.	„Јеси л жива, ти, старице драга? Жив сам и ја. И поздрав ти шаљем! Нек вечерња она светлост блага Дом твој купа невиђеним сјајем.” епски десетерац	Тачно обележена цезура на једном стиху и прецизно одређивање врсте стиха носе 1 бод.
16.	б) вршњачко насиље г) етнички сукоб	Оба тачна носе 1 бод.
17.	г) контраст	1 бод
18.	в) благајник	1 бод
19.	<i>Деобе, Добрица Ћосић</i>	1 бод
20.	<u>Требиње, Попово поље</u>	Оба тачна носе 1 бод.